

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ให้บริการทางเพศ พ.ศ.
(นางทันตา เลาวีลาวัลยกุล กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 10,293 คน เป็นผู้เสนอ)

☒ เป็นร่างการเงิน ☐ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้สาระสำคัญของบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีหรือผู้ให้บริการทางเพศโดยสมัครใจทำให้ผู้นั้น ตกเป็นเหยื่อจากผู้แสวงหาประโยชน์ในความผิดทางอาญาดังกล่าว ซึ่งมีอาจเรียกร้องสิทธิของตนจากการถูกล่วงละเมิดหรือถูกเอาเปรียบและการถูกเลือกปฏิบัติเพราะผู้ให้บริการทางเพศมิได้เป็นอาชีพหรืองาน อีกทั้งยังมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อขูดรีดและเอารัดเอาเปรียบจากเงื่อนไขทำงานของผู้ให้บริการทางเพศ ซึ่งในกฎหมายฉบับเดิมไม่สามารถแก้ไขปัญหายุ่งยากและยังส่งผลกระทบต่อทุกฝ่าย

ขอเรียกร้องว่าการค้าประเวณีหรืองานบริการทางเพศถือว่าเป็นสิทธิ เสรีภาพในชีวิต และร่างกายของตนเองที่จะเลือกทำงานหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว จากสภาพการณ์ที่เป็นอยู่นี้ สมควรที่จะยกเลิกความผิดทางอาญากับผู้ค้าประเวณีหรือผู้ให้บริการทางเพศ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ให้บริการทางเพศเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการสังคม เช่นเดียวกับแรงงานอื่น ๆ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ทั้งฉบับและตรากฎหมายคุ้มครองผู้ให้บริการทางเพศขึ้นใหม่ โดยกำหนดอายุผู้ให้บริการทางเพศที่สมัครใจ มาทำงาน กำหนดมาตรการการออกใบอนุญาตจดทะเบียนและการกำกับดูแลสถานประกอบกิจการทางเพศ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองการทำงานบริการทางเพศให้ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยทั้งต่อผู้ให้บริการทางเพศ ผู้ใช้บริการทางเพศและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับการประกันสิทธิ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองการให้บริการทางเพศเพื่อฝึกอบรมและให้การช่วยเหลือผู้ให้บริการทางเพศ ให้ได้รับสิทธิ สวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งยังมุ่งปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ของประเทศไทย ตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ พ.ศ. 2522 กติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ มีดังต่อไปนี้

1. หมวด 1 ผู้ให้บริการทางเพศ และผู้ให้บริการทางเพศ

กำหนดให้ผู้ให้บริการทางเพศที่สมัครใจทำงานต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ผู้รับรองสิทธิได้รับคุ้มครอง ครอบคลุมทั้งในช่วงทำงานและออกจากงานสิทธิของผู้ให้บริการทางเพศ ต้องได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่เหมาะสม สิทธิที่จะปฏิเสธการให้บริการทางเพศ สิทธิบอกเลิกสัญญาให้บริการ

ทางเพศ ได้รับสวัสดิการด้านสุขภาพเป็นผู้ประกันตนและได้รับสิทธิรักษาความลับ สิทธิในการร้องเรียน และขอรับความช่วยเหลือจากศูนย์คุ้มครอง สิทธิแนะนำตัวในการทำงาน ตามเงื่อนไขที่กำหนดหากมีคดีที่เกิดขึ้นจากข้อพิพาทระหว่างการทำงานให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

ผู้ใช้บริการทางเพศมีสิทธิที่จะปฏิเสธการใช้บริการทางเพศได้ ในกรณีพฤติการณ์ อันเป็นความผิดของผู้ให้บริการทางเพศหรือผู้ประกอบการทางเพศจะต้องคืนเงินค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่ผู้ใช้บริการทางเพศ ทั้งนี้ตามสัดส่วนของการให้บริการทางเพศที่ดำเนินการไปแล้ว

2. หมวด 2 ผู้ประกอบการทางเพศ

กำหนดให้ผู้ใดตั้งสถานประกอบการทางเพศ เป็นผู้ประกอบการทางเพศ ต้องมี ใบอนุญาตและดำเนินการตามเงื่อนไขของใบอนุญาตกำหนดเท่านั้น ใบอนุญาตประกอบการทางเพศ มีอายุ 3 ปีสถานประกอบการทางเพศ ต้องไม่อยู่ใกล้วัดหรือศาสนาสถาน โรงเรียน โรงพยาบาล หรือหอพักต้องไม่สร้างเดือดร้อนรำคาญ มีมาตรฐานความปลอดภัยในสถานบริการ ผู้ประกอบการทางเพศมีหน้าที่จัดหาสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้ใช้บริการทางเพศ ผู้ใดหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นธุระ จัดหา ยังคงมีความผิดอยู่ เว้นแต่ไปจดทะเบียนตั้งเป็นสถานประกอบการให้ถูกต้อง

3. หมวด 3 คณะกรรมการคุ้มครองการให้บริการทางเพศ และคณะอนุกรรมการคุ้มครอง การให้บริการทางเพศจังหวัด

กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองการให้บริการทางเพศ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม อธิบดีกรมควบคุมโรค อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ ผู้แทน กลุ่มของผู้ประกอบการทางเพศไม่เกินสามคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเป็นผู้แต่งตั้งไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ และให้อธิบดี กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ประธานกรรมการแต่งตั้ง ผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ กำหนดนโยบาย แผนงาน ระเบียบการคุ้มครองการให้บริการทางเพศ การกำกับดูแลการประกอบการทางเพศและการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น

ทั้งนี้ กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการคุ้มครองการให้บริการทางเพศประจำจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ประกันสังคมจังหวัด เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้แทนองค์กรของผู้ประกอบการทางเพศไม่เกินสามคน ผู้แทนองค์กรของผู้ให้บริการ ทางเพศไม่เกินสี่คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนไม่เกินสามคน ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง และให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้มีอำนาจ

แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจ กำกับดูแล การคุ้มครองผู้ให้บริการทางเพศ และการประกอบกิจการทางเพศในจังหวัด ประสานงานงานระหว่าง ภาครัฐบาลและภาคเอกชน เป็นต้น

4. หมวด 4 ศูนย์คุ้มครองการให้บริการทางเพศ

กำหนดให้มีศูนย์คุ้มครองการให้บริการทางเพศ โดยมีหน้าที่และอำนาจรับเรื่องร้องเรียน จัดสวัสดิการสังคมให้ความช่วยเหลือผู้ให้บริการทางเพศเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและช่วยเหลือให้สามารถ เข้าถึงสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการสังคม และการรักษาพยาบาล ฝึกอบรมทักษะ และแก้ปัญหาการให้บริการทางเพศรวมทั้งกำหนดให้มูลนิธิ สมาคม องค์กรสาธารณะประโยชน์หรือองค์กรเอกชนอื่นใดที่ประสงค์จะจัดบริการเพื่อคุ้มครองผู้ให้บริการ ทางเพศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอจัดแจ้งต่ออธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้

5. หมวด 5 บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษกับผู้ให้บริการทางเพศบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี และบุคคลที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้งโดยสมัครใจหรือไม่ก็ตาม รวมไปถึงผู้ที่ป็นธุระจัดหา ล่อไป บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี และบุคคล ที่อายุต่ำกว่า 15 ปีมีกำหนดโทษผู้เป็นธุระจัดหาและผู้ประกอบกิจการทางเพศที่ไม่มีใบอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามใบอนุญาต เช่น ไม่ต่อใบอนุญาต แจ้งย้าย แจ้งเปลี่ยนสถานบริการ ไม่ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขการคุ้มครองผู้ให้บริการทางเพศ

6. หมวด 6 บทเฉพาะกาล

กำหนดให้คดีที่มีประเด็นเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลใดในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลซึ่งคดีนั้น ค้างพิจารณาอยู่ คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป และให้นำกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเฉพาะในทางที่เป็นคุณมาใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 1.2 กระทรวงมหาดไทย
- 1.3 กระทรวงแรงงาน
- 1.4 กระทรวงสาธารณสุข

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- 2.2 กรมการปกครอง

- 2.3 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 2.4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.5 สำนักงานอัยการสูงสุด
- 2.6 คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ
- 2.7 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- 2.8 สำนักงานประกันสังคม
- 2.9 กรมควบคุมโรค
- 2.10 สำนักงานศาลยุติธรรม (ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 ถึงภาค 9)
- 2.11 สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
- 2.12 ผู้ประกอบกิจการทางเพศ
- 2.13 ผู้ให้บริการทางเพศ
- 2.14 ผู้ใช้บริการทางเพศ
- 2.15 มูลนิธิ สมาคม องค์กรสาธารณะประโยชน์ หรือองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้านการคุ้มครองสตรี สิทธิเด็ก และการป้องกันการค้ามนุษย์
- 2.16 สำนักงบประมาณ

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทนิยามของถ้อยคำที่จำเป็นเพื่อการใช้ อ้างอิงในการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 4)
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ให้บริการทางเพศที่สมัครใจ ทำงาน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ การกำหนดสิทธิและสวัสดิการพื้นฐาน และการกำหนดสิทธิในการทำงานของผู้ให้บริการทางเพศ รวมถึงการกำหนดกลไกคุ้มครองและระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำงานเกี่ยวกับการให้บริการทางเพศ (ร่างมาตรา 6 ถึงร่างมาตรา 23)
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้ผู้ใช้บริการทางเพศมีสิทธิปฏิเสธ การรับบริการ และมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนคืนตามสัดส่วน หากการปฏิเสธนั้นเกิดจากความผิด ของผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบกิจการทางเพศ (ร่างมาตรา 15)
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหรือผู้เป็นธุระจัดหา ต้องจดทะเบียนขอใบอนุญาต (อายุ 3 ปี) โดยต้องตั้งสถานประกอบการให้ห่างจากศาสนสถาน โรงเรียน โรงพยาบาล หรือหอพัก ไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญ มีมาตรฐานความปลอดภัย รวมถึงต้องมีหน้าที่ จัดหาสวัสดิการด้านสุขภาพให้แก่ผู้ให้บริการทางเพศ (ร่างมาตรา 24 ถึงร่างมาตรา 36)

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองการให้บริการทางเพศ และคณะอนุกรรมการคุ้มครองการให้บริการทางเพศจังหวัด โดยมีองค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการฯ และอนุกรรมการฯ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการดังกล่าว (ร่างมาตรา 37 ถึงร่างมาตรา 49)

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีศูนย์คุ้มครองการให้บริการทางเพศ เพื่อทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน ให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิ สวัสดิการ และการฝึกอบรมทักษะ รวมถึงเปิดให้องค์กรเอกชนที่ประสงค์จะร่วมจัดบริการคุ้มครองสามารถยื่นจดแจ้งต่ออธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ (ร่างมาตรา 50 ถึงร่างมาตรา 52)

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทลงโทษทางอาญาแก่ผู้ใช้บริการและผู้เป็นธุระจัดหาบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี และ 15 ปี (ทั้งโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ) รวมถึงบทลงโทษผู้ประกอบการทางเพศที่ไม่มีใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา 53 ถึงร่างมาตรา 65)

8. ท่านเห็นว่าในปัจจุบันพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการหรือมีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถให้ความคุ้มครองผู้ให้บริการทางเพศ และการให้ได้รับสิทธิต่าง ๆ หรือไม่ เพียงใด

9. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

หากท่านประสงค์แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม สามารถส่งข้อมูลได้ที่

Section77.6@parliament.go.th